

**ทัศนคติของเกษตรกรต่อการผลิตพืชอาหารปลอดภัยตำบลดอนไผ่
อำเภอดำเนินสะดวกจังหวัดราชบุรี**

**The Farmers Attitude Towards to Food Crop Safety Production at Don Phai Subdistrict,
Damnoen Saduak District, Ratchaburi Province**

มหิศร ประภาสโนบล¹ ดำรงค์ศักดิ์ อาลัย² ทรงศักดิ์ ธรรมจรรย์³ และบุญชาติ คดีวัฒน์⁴

^{1,2}สาขาวิชาสัตวศาสตร์ ³สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร ⁴สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ คณะเทคโนโลยีการเกษตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี/mahisorn.pra@mail.pbru.ac.th

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของเกษตรกรตำบลดอนไผ่อำเภอดำเนินสะดวกจังหวัดราชบุรีต่อการผลิตพืชอาหารปลอดภัยตัวอย่าง 300 คน ใช้แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลหาร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย 1) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 74) อายุเฉลี่ย 56.46 ปี สถานสมรส (ร้อยละ 79.30) จบประถมศึกษา (ร้อยละ 79.70) สมาชิกเฉลี่ย 4 คน พื้นที่เกษตรเฉลี่ย 12.46 ไร่ เป็นสวนเฉลี่ย 11.97 ไร่ พืชที่ปลูกมากที่สุดได้แก่ มะนาว (ร้อยละ 32.60) ละมุด (ร้อยละ 23.33) และมะพร้าว (ร้อยละ 19.66) รายได้รวมเฉลี่ย 172,794.50 บาทต่อปี หนี้สินเฉลี่ย (ร้อยละ 27.30) ที่ 43,300.00 บาทต่อปี ใช้ทุนส่วนตัว (ร้อยละ 85.70) เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน (ร้อยละ 20.30) และ ธกส. (ร้อยละ 1.00) ตามลำดับ 2) ทัศนคติการผลิตพืชอาหารปลอดภัยระดับมากในประเด็นการปลูกพืชผักปลอดสารเคมีได้ทั้งที่แจ้งและกึ่งแจ้ง ส่วนประเด็นอื่นระดับปานกลาง 3) แนวคิดร่วมผลิตและตลาดพืชอาหารปลอดภัยส่วนใหญ่ยังไม่มี (ร้อยละ 93.00) และมีเพียงร้อยละ 7.00 ซึ่งผักออกผลผลิตคือ คื่นช่าย ผักชี และแตงกวา (ร้อยละ 1.60) ไม้ผล (ร้อยละ 1.00) และข้าวกล้องงอก (ร้อยละ 0.30) ด้านการตลาด การใช้ตราและยี่ห้อพบว่าเกษตรกรร้อยละ 0.70 ยากดำเนินการตลาดและตรายี่ห้อผลิตภัณฑ์ในรูปแบบของกลุ่ม

คำสำคัญ: ทัศนคติ การผลิตพืชอาหารปลอดภัยตำบลดอนไผ่

Abstract

The purpose of this research was to study the attitude of farmers towards to food safety production at Don Phai Subdistrict, Damnoen Saduak District, Ratchaburi Province. The sample consisted of 300 farmers. The research instrument was questionnaire. Data were analyzed using percentage, mean and standard deviation.

The research results were as follows: 1) Most of the farmers was male (74%), average age was 56.46 years, almost was marital status (79.30%), education level as primary school (79.70%), average family member was 4 persons, average agriculture area was 12.46 Rais. The first 3 crops were Lime (32.60%), Sapodilla (23.33%) and Coconut (19.66%). The average income and debt burden were 172,794.5 and 43,300.00 baht per year. The funds used for agriculture were private capital (85.70%). In addition, the farmers were members of the village fund (20.30%) and the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives (1.00%), respectively. 2) The farmer attitude towards produce food crops safety found at high level on the issue of planting of non-chemical vegetation

was carried out in the open area and in the plots. The other issues were moderate. 3) The concept of co-decision on production and marketing of food crops safety production was found that most of them had no idea or willingness to produce up to 93.00%. Production and marketing of food crops safety was only 7.00%. The vegetables such as kale, coriander and cucumber (1.60%), fruits (1.00%), germinated brown rice (0.30 %) were also plants that their wanted to produce. The marketing and label product were agreed at 0.70 percentages.

Keyword: Farmers attitude, food crops safety production, Don Phai Subdistrict

1. ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทย ปัจจัยจำเป็นพื้นฐานได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัยและยารักษาโรค ถือได้ว่ามีความสำคัญ ไทยเป็นประเทศการเกษตรและสินค้าส่งออกที่สำคัญก็เป็นพืชผลเกษตร แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ความสำคัญกับการเกษตร ประกอบกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ประกาศให้ปี พ.ศ. 2560 เป็นปีการยกระดับมาตรฐานการเกษตรสู่ความยั่งยืน (2017 : Changing Toward Smart Agriculture) มุ่งพัฒนาคุณภาพผลผลิตสินค้าเกษตรให้ได้รับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพและความปลอดภัยกับผู้บริโภคทั้งภายในและต่างประเทศ รวมทั้งสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับเกษตรกร เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อีกทั้งแผนงานในปี พ.ศ. 2561 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มุ่งเป้าแก้ปัญหาการทำเกษตรในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมควบคู่กับการขับเคลื่อนยกระดับเกษตร 4.0 (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2561)

ตำบลดอนไผ่ เดิมชื่อตำบลโคกไผ่ เนื่องจากมีต้นไผ่จำนวนมาก ตั้งอยู่ในเขตปกครองของอำเภอดำเนินสะดวก มีหมู่บ้านทั้งสิ้น 7 หมู่ ได้แก่ หมู่ 1 บ้านดอนไผ่ หมู่ 2 บ้านตลาดแค หมู่ 3 บ้านแซ่ไห หมู่ 4 บ้านโรงพักเก่า หมู่ 5 บ้านหลักหก หมู่ 6 บ้านหลักหก และหมู่ 7 บ้านกิมเชียงงภูมิประเทศของตำบลมีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มมีคลองดำเนินสะดวกไหลผ่าน และมีลำคลองย่อยอีกหลายสาย มีพื้นที่ประมาณ 13.46 ตารางกิโลเมตรมีแหล่งน้ำที่ใช้สำหรับอุปโภคและบริโภคจำนวน 10 แหล่ง เป็นแหล่งน้ำที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและแหล่งที่ดำเนินการก่อสร้างขึ้นใหม่ อาชีพหลักคือการทำสวน ส่วนอาชีพเสริมคือการรับจ้าง ซึ่งการทำเกษตรถือว่าเป็นอาชีพหลักของตำบลดอนไผ่

คุณภาพชีวิตของเกษตรกรและคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อลดการปนเปื้อนของสารเคมีและสารกำจัดศัตรูพืชนั้น ต้องมีการส่งเสริมและพัฒนา ทั้งนี้หน่วยงานรัฐ สถาบันการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน และเกษตรกร ต้องดำเนินงานแบบบูรณาการร่วมกันผ่านกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม เพื่อนำไปสู่การลด ละ และเลิกการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิตพืชผล นำไปสู่การผลิตพืชอาหารปลอดภัยเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของเกษตรกร และผู้บริโภค

ดังนั้นเพื่อให้เกิดประโยชน์กับกลุ่มเกษตรกร ตำบลดอนไผ่ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี งานวิจัยครั้งนี้จะทำให้ได้ทราบถึงทัศนคติต่อการผลิตพืชอาหารปลอดภัย จึงเป็นเรื่องที่จำเป็นและน่าสนใจของงานวิจัยจะเป็นสารสนเทศสำคัญ ที่จะนำมาพัฒนาเป็นแผนยุทธศาสตร์เชิงพื้นที่ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของเกษตรกร ให้เป็นแหล่งเกษตรผลิตพืชอาหารปลอดภัยต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาทัศนคติของเกษตรกรตำบลดอนไผ่อำเภอดำเนินสะดวกจังหวัดราชบุรีต่อการผลิตพืชอาหารปลอดภัย

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ เกษตรกรตำบลดอนไผ่ อำเภอดำเนินสะดวกจังหวัดราชบุรี ทั้ง 7 หมู่ จำนวน 541 ครัวเรือน
กลุ่มตัวอย่าง คือ เกษตรกรจำนวน 300 ครัวเรือนได้มาคำนวณโดยใช้สูตรของ Yamane, T.(1973) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของหน่วยตัวอย่างกลุ่มเป้าหมาย
 N = ประชากรทั้งหมด
 e = ระดับความคลาดเคลื่อนมีค่าเท่ากับ 0.05

3.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ ข้อมูลพื้นฐานด้านลักษณะส่วนบุคคลเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตพืชอาหารปลอดภัยและแนวคิดตัดสินใจร่วมการผลิตและการตลาดในการผลิตผักปลอดภัย

ตัวแปรตาม คือ ทัศนคติของเกษตรกรต่อการผลิตพืชอาหารปลอดภัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นโดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทางด้านลักษณะส่วนบุคคลเศรษฐกิจและสังคม ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตพืชอาหารปลอดภัย ส่วนที่ 3 แนวคิดตัดสินใจร่วมการผลิตและการตลาดในการผลิตผักปลอดภัย และส่วนที่ 4 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการผลิตและการตลาดพืชอาหารปลอดภัย

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสอบถามเกษตรกรตำบลดอนไผ่เดือนมิถุนายน ถึง กรกฎาคม พ.ศ. 2561

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลนำข้อมูลมาสรุปเป็นความรู้จากข้อเท็จจริง มีการหาค่าสถิติเชิงพรรณนา วิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีทางสถิติอย่างง่ายในรูปแบบตารางแสดงค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาข้อคิดเห็นของเกษตรกร กำหนดความสำคัญเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีค่าระดับคะแนนที่ต่างกัน 0.80คะแนน ดังนี้ 1.00-1.80 = เห็นด้วยน้อยที่สุด 1.81-2.61=เห็นด้วยน้อย 2.62-3.42 = เห็นด้วยปานกลาง 3.43-4.23= เห็นด้วยมากและ 4.24-5.00= เห็นด้วยมากที่สุด

5. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

5.1 ข้อมูลพื้นฐานทางด้านลักษณะส่วนบุคคลเศรษฐกิจและสังคมผลวิจัยพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 74) และเพศหญิง (ร้อยละ 26) มีอายุเฉลี่ย 56.46 ปี สถานภาพสมรส (ร้อยละ 79.30) และมีการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 79.70) จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ยที่ 4 คน แรงงานเกษตรเฉลี่ยที่ 2 คน เป็นแรงงานชายและหญิงเฉลี่ยเท่ากันที่ 1 คน ส่วนแรงงานนอกการเกษตรเป็นชายและหญิงเฉลี่ยที่ 1 คนเช่นกัน พื้นที่การเกษตรเฉลี่ยที่ 12.46 ไร่ต่อครอบครัว ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่สวนเฉลี่ยที่ 11.97 ไร่ ซึ่งพืชสวนที่ปลูกมาก 3 ลำดับแรกได้แก่ มะนาว (ร้อยละ 32.60) ทุเรียน (ร้อยละ 23.33) และมะพร้าว (ร้อยละ 19.66) ตามลำดับ รายได้รวมเฉลี่ยของครอบครัวอยู่ที่ 172,794.50 บาทต่อปี แยกเป็นรายได้การเกษตรเฉลี่ยที่ 160,463.30 บาทต่อปี และรายได้อื่นๆเฉลี่ยอยู่ที่ 13,864.53 บาทต่อปี ส่วนภาระหนี้สิน (ร้อยละ 27.30) เฉลี่ยอยู่ที่ 43,300.00 บาทต่อปี แหล่งทุนเพื่อทำเกษตรส่วนใหญ่ใช้ทุนส่วนตัว (ร้อยละ 85.70) รองลงมากู้ยืมจากแหล่งเงินกู้ (ร้อยละ 9.30) และกู้ยืมญาติ (ร้อยละ 3.30) นอกจากนี้เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 20.30 เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน และสมาชิก ธกส. ที่ร้อยละ 1.00 ตามลำดับ

5.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตพืชอาหารปลอดภัย

ตารางที่ 1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตพืชอาหารปลอดภัยของเกษตรกร

ประเด็นความเห็นเกี่ยวกับการผลิตพืชอาหารปลอดภัย	$\bar{x} \pm s.d.$	แปลผล
1. เกษตรกรธรรมชาติ เกษตรอินทรีย์ เกษตรผสมผสาน วนเกษตร เกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรกางมุ้งเป็นการผลิตพืชอาหารปลอดภัยจากสารเคมี	3.40 ± 0.64	ปานกลาง
2. การปลูกพืชผักปลอดจากสารเคมีปลูกได้ทั้งพื้นที่กลางแจ้งและในแปลงที่กางมุ้ง	3.45 ± 0.68	มาก
3. การใช้สารเคมีในการเกษตรมีผลให้เกิดสารพิษตกค้างในพืชผลเกษตร รวมทั้งเกิดปัญหาการสะสมในดินและน้ำ	3.34 ± 0.79	ปานกลาง
4. สารเคมีทางการเกษตรสามารถเข้าสู่ร่างกายได้เฉพาะทางปากและลมหายใจ	3.13 ± 0.70	ปานกลาง
5. เกษตรกรใช้สารเคมีทำให้เกิดพิษตกค้างต่อเกษตรกรและเพิ่มเสี่ยงในการเจ็บป่วย	3.26 ± 0.75	ปานกลาง
6. การผลิตพืชอาหารปลอดภัยช่วยลดมลพิษรักษาสีสิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศน์	3.22 ± 0.72	ปานกลาง
7. การผลิตพืชอาหารปลอดภัย คือการใช้ปุ๋ยอินทรีย์คือปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมักชีวภาพ และสามารถใส่สารสกัดจากพืช เช่น สะเดา เพื่อฉีดพ่นกำจัดแมลงศัตรูพืช	3.16 ± 0.72	ปานกลาง
8. การผลิตพืชอาหารปลอดภัยจากสารเคมีสามารถใช้วิธีชีววิธีคือใช้จุลินทรีย์ที่มีประโยชน์และแมลงตัวห้ำตัวเบียนคุมศัตรูพืช	3.15 ± 0.73	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 สามารถอธิบายได้ถึงความรู้ ความเข้าใจของเกษตรกรต่อการผลิตพืชอาหารปลอดภัย โดยอาศัยจากประสบการณ์เดิม และประสบการณ์ใหม่ ก่อให้เกิดการตระหนักรู้ในการผลิตพืชอาหารปลอดภัยซึ่งแบ่งออกเป็น 8 ข้อ ประเด็นพบว่ามีความคิดเห็นระดับมากในข้อ 2 การปลูกพืชผักปลอดจากสารเคมีปลูกได้ทั้งที่กลางแจ้งและในแปลงที่กางมุ้ง (3.45 ± 0.68) ระดับปานกลางได้แก่ข้อ 1 เกษตรกรธรรมชาติ เกษตรอินทรีย์ เกษตรผสมผสาน วน

เกษตรกร เกษตรทฤษฎีใหม่และเกษตรกรกวางมั่งเป็นการผลิตพืชอาหารปลอดภัย(3.40±0.64)ข้อ3การใช้สารเคมีในการเกษตรมีผลให้เกิดสารพิษตกค้างในพืชผลเกษตร รวมทั้งเกิดปัญหาการสะสมในดินและน้ำ(3.34±0.79)ข้อ5 เกษตรกรใช้สารเคมีทำให้เกิดพิษตกค้างต่อเกษตรกรและเพิ่มเสี่ยงในการเจ็บป่วย(3.26±0.75)ข้อ6 การผลิตพืชอาหารปลอดภัยช่วยลดมลพิษรักษาสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ(3.22±0.72)ข้อที่ 7 การผลิตพืชอาหารปลอดภัย คือการใช้ปุ๋ยอินทรีย์คือปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมักชีวภาพ และสามารถใส่สารสกัดจากพืช เช่น สะเดา เพื่อฉีดพ่นกำจัดแมลงศัตรูพืช (3.16±0.72) ข้อ8 การผลิตพืชอาหารปลอดภัยจากสารเคมีสามารถใช้วิถีชีวิตอินทรีย์ คือใช้จุลินทรีย์ที่มีประโยชน์และแมลงตัวห้ำตัวเบียนคุมศัตรูพืช (3.15±0.73)และข้อ4 สารเคมีทางการเกษตรสามารถเข้าสู่ร่างกายได้เฉพาะทางปากและลมหายใจตามลำดับซึ่งประเด็นข้อที่ 4เป็นคำถามเชิงลบและเกษตรกรเองเห็นด้วยเป็นลำดับสุดท้าย บ่งบอกว่าเกษตรกรเข้าใจดีว่าสารเคมีทางการเกษตรสามารถเข้าสู่ร่างกายได้ไม่เฉพาะทางปากและลมหายใจเท่านั้น แต่ยังสามารถสัมผัสได้ทางผิวหนัง ตา และทุกส่วนของร่างกายหากไม่ระวังการใช้ซึ่งสอดคล้องกับ ดุษฎี พรหมทัต (2557) ได้ศึกษาโดยการประเมินพฤติกรรมการผลิตผักปลอดภัยของเกษตรกรจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่พบว่าเกษตรกรก็มีความเข้าใจเช่นกันว่าสารเคมีสามารถเข้าสู่ร่างกายได้หลายช่องทาง

5.3 แนวคิดตัดสินใจร่วมการผลิตและการตลาดการผลิตพืชอาหารปลอดภัย

ตารางที่ 2 แนวคิดตัดสินใจร่วมการผลิตและการตลาดการผลิตพืชอาหารปลอดภัย

ประเด็น	จำนวนเกษตรกรที่มีแนวคิด			
	ใช่	ร้อยละ	ไม่ใช่	ร้อยละ
1. มีแนวคิดหรือความตั้งใจจะทำการผลิตพืชอาหารปลอดภัย	21	7.00	279	93.00
2. คิดที่จะเพิ่ม/ปรับเปลี่ยนให้มีความหลากหลายของพืชที่ท่านปลูกโดยทำเกษตรที่เน้นการผลิตพืชอาหารปลอดภัยจากสารเคมี	2	0.70	298	99.30
3. มีการประสานหรือเข้าอบรมเครือข่ายปลูกพืชอาหารปลอดภัย	2	0.70	298	99.30
4. มีแนวคิดจะจัดทำบรรจุภัณฑ์สำหรับพืชปลอดภัย	3	1.00	297	99.00
5. มีการวางแผน/แนวคิดนำพืชอาหารปลอดภัยมาแปรรูปจำหน่าย	3	1.00	297	99.00

จากตารางที่ 2 พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่มีแนวคิดหรือความตั้งใจร่วมการผลิตมากถึงร้อยละ 93.00 โดยมีแนวคิดที่จะตัดสินใจร่วมการผลิตและการตลาดการผลิตพืชอาหารปลอดภัยเพียงร้อยละ 7.00 ซึ่งมีพืชที่อยากจะผลิตคือพืชผัก ได้แก่ คื่นช่าย ผักชี และแตงกวา (ร้อยละ 1.60) ไม้ผลต่างๆ (ร้อยละ 1.00) และการทำข้าวกล้องงอก (ร้อยละ 0.30) เกษตรกรร้อยละ 1.20 มีแนวคิดอยากทำการเกษตรที่มีความหลากหลายของพืชที่ผลิต ในรูปแบบเกษตรธรรมชาติ เกษตรอินทรีย์ และเกษตรกรกวางมั่ง จำนวนเท่ากันที่ร้อยละ 0.30 นอกจากนี้เกษตรกรดังกล่าวมีการติดต่อประสานหรือเข้ารับอบรมกับเครือข่ายการปลูกพืชอาหารปลอดภัยมีแนวคิดจะจัดทำบรรจุภัณฑ์สำหรับพืชปลอดภัยของตนเอง และมีแนวคิดนำพืชอาหารปลอดภัยมาแปรรูปก่อนจำหน่ายที่ร้อยละ 1.00 ตามลำดับ ด้านการตลาดพบว่าเกษตรกรร้อยละ 0.70 อยากดำเนินการตลาดในรูปแบบกลุ่มเช่นเดียวกับใช้ตราหรือยี่ห้อของผลผลิตพืชอาหารปลอดภัยในนามของกลุ่มเช่นเดียวกับสอดคล้องกับวารสารปัญญาวิถี (2551) ที่ได้ศึกษาการขับเคลื่อนวิถีเกษตรปลอดภัยจากสารเคมีกรณีการปลูกผักที่มีแนวทางในการพัฒนาเกษตรปลอดภัย ทั้งนี้ให้ความสำคัญในเรื่องการตลาดของกลุ่มผู้ผลิตการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อลดปัญหาแรงงานจึงจะประสบผลสำเร็จได้

5.4 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการผลิตและการตลาดพืชอาหารปลอดภัยเกษตรกรร้อยละ 0.30 ได้เสนอไว้คือได้เริ่มทำแต่ยังไม่ประสบผลสำเร็จและหาช่องทางการจำหน่ายได้ค่อนข้างยาก ทั้งนี้มารุต นามบุตร (2551) และ ดุษฎี พรหมทัต(2557) เห็นคล้อยว่าเกษตรกรต้องปรับตัวทั้งการผลิตการตลาดการเพิ่มช่องทางการจำหน่ายให้มากขึ้น ต้องวางแผนและคาดการณ์เพื่อปรับเปลี่ยนแผนการผลิตและการตลาดอย่างต่อเนื่อง

6. ข้อเสนอแนะและการนำไปใช้ประโยชน์

ควรถ่ายทอดผลการวิจัยแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ในพื้นที่ตำบลดอนไผ่ทั้งเกษตรกร เจ้าหน้าที่หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งนี้ต้องอาศัยระเบียบวิธีวิจัยแบบมีส่วนร่วมเพื่อกำหนดให้เป็นนโยบายสาธารณะให้เกิดแหล่งเกษตรผลิตพืชอาหารปลอดภัยต่อไป

7. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ที่สนับสนุนทุนเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลดอนไผ่และเกษตรกรผู้ให้ข้อมูล

8. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2561). (ออนไลน์). ข่าวกระทรวงเกษตรและสหกรณ์. เข้าถึงได้โดย

<http://www.moac.go.th/new>. วันที่สืบค้น28สิงหาคม 2561

มารุต นามบุตร. (2551). (ออนไลน์). ความรู้และความตระหนักเรื่องอาหารปลอดภัย: กรณีศึกษาอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านอำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานี. เข้าถึงได้โดย

<http://www.greenhubthailand.com/> . วันที่สืบค้น 30 กรกฎาคม 2561

วารภรณ์ ปัญญาวดี.(2551). การขับเคลื่อนสู่วิถีเกษตรปลอดภัยจากสารพิษกรณีการปลูกพืชผัก. เศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์ปีที่ 26 ฉบับที่ 1 . มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ดุษฎี พรหมทัต. (2557). การประเมินพฤติกรรมการผลิตผักปลอดภัยของเกษตรกรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. พระนครศรีอยุธยา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rdEdition, Harper and Row, New York.